

Heti gazdasági figyelő (2023. május 19.) – HORVÁTORSZÁG

Makrogazdasági hírek

Az EB az európai átlag felettire becsüli a horvát gazdasági növekedést

Az általános gazdasági környezet javulásával összhangban, az Európai Bizottság (EB) a téli becsléséhez képest enyhén megemelte a horvátországi GDP-növekedésre vonatkozó tavaszi előrejelzését. Eszerint idén 1,6%, jövőre pedig 2,3% lehet a horvát gazdasági növekedés. Ugyanezek a mutatószámok a téli előrejelzés alkalmával 1,2% és 1,9% voltak. A horvát gazdaság teljesítményére vonatkozó adatok így valamivel magasabbak az európai átlagnál (1% idénre és 1,7% a jövő évre). Az EB szerint, a reálbérek folyamatos növekedése, és az inflációs ráta csökkenése ösztönözi fogja a lakossági fogyasztást, míg az EU alapok által támogatott befektetések növelni fogják a befektetői bizalmat. A foglalkoztatottság az idén 1%-kal, jövőre pedig 1,2 %-kal nőhet, aminek köszönhetően a munkanélküliség a rekord alacsony 6,1%-ra csökkenhet. Viszont a szociális juttatások és a bérek növekedése által az idén 0,5%-os, jövőre pedig 1,3%-os költségvetési hiány várható, a tavalyi 0,4%-os többlettel ellentétben.

A horvát kormánynak valamivel derülátóbb előrejelzése van, Marko Primorac pénzügyminiszter ez évre 2,2%-os GDP növekedést prognosztizál. Mindezek eredményeként az államadósság az idén a GDP 62,6%-ra, jövőre pedig a maastrichti 60%-os határérték alá, 59,8%-ra csökkenhet. Az idei márciusi adatok szerint a horvátországi ipari termelés 1,3%-kal növekedett 2023 februárjához képest, ami az Európai Statisztikai Hivatal adatai alapján 2022 eleje óta a legnagyobb növekedést jelenti.

Horvátországban 19%-kal, vagyis 10 ezerrel nőtt a külföldi munkavállalók száma

2023 első négy hónapjában, Horvátországban 19%-kal több tartózkodási és munkavállalási engedélyt adtak ki külföldi munkavállalók részére, mint a tavalyi év azonos időszakában. A Belügyminisztérium április 30-ig 54.592 tartózkodási és munkavállalási engedélyt állított ki, a 2022 első négy hónapjában kiadott 46.000 engedéllyel szemben. A közelmúltban a Belügyminisztérium bejelentette, hogy az idén a külföldi munkavállalók száma meghaladhatja az összes foglalkoztatott 10%-át, azaz számuk 180.000 fölé emelkedhet (2022-ben 124.000). A legtöbb munkavállaló Bosznia-Hercegovinából érkezik (13.401), a második helyen hagyományosan Szerbia áll (7.454), ennél pedig csak 13-al kevesebb engedélyt adtak ki a Nepálból érkező munkavállalók számára. Őket követik az indiai, a macedón, a koszovói, a fülöp-szigeteki, a bangladesi, a török és az albán vendégmunkások. A legtöbb külföldi munkavállalót Zágrábban (13.654), az Isztriai-félszigeten (9.559) és Splitben (5.439) regisztrálták.

Vállalati hírek

A lengyel tulajdonban lévő Studenac kiskereskedelmi lánc tovább növelte üzletei számát

A Studenac kiskereskedelmi lánc átvette a zagorjei Strahinjica 47 kiskereskedelmi egységét. Az akvizícióval a cég a legtöbb horvátországi eladási hellyel rendelkező üzletláncná lépett elő. Az átvétel után így a Studenac 1.136 üzlettel rendelkezik, és több mint 5900 alkalmazottat foglalkoztat. Az omisi székhelyű kereskedelmi láncnak ez az első akvizíciója Krapina-Zagorje megyében, mellyel a Studenac tovább erősíti piaci pozícióját Közép- és Észak-Horvátországban. A tranzakció értékét nem hozták nyilvánosságra, de az Enterprise Investors befektetői alap – a Studenac tulajdonosa - eddig mintegy 250 M eurót fektetett az üzletlánc fejlesztésébe, ebből kb. 120 M eurót kisebb, regionális jellegű üzletláncok felvásárlásába. A Studenac a tervek szerint az elkövetkező időszakban évi 200 új üzlet nyitását tervezi.

Az új tulajdonos ellenére, továbbra is bizonytalan Petrokemija termelésének beindítása Csupán három nappal azt követően, hogy az új török többségi tulajdonos, a Yildirim Csoport átvette a

kutina Petrokemija műtrágyagyár vezetését, több, a dolgozók elégedettségét kiváltó intézkedést jelentett be. Az új tulajdonos ugyanis beszünteti a többműszakos munkavégzést, és további olyan változásokat tervez a munkaidőket illetően, ami a dolgozók fele számára 20-25%-os bércsökkenést fog eredményezni. A dolgozók – akik tavaly november óta támogatásukról biztosították az új tulajdonost – most bizonytalanok a termelés beindítása kapcsán. A dolgozók attól félnek, hogy a vállalat átcsomagolni és exportálni fogja a műtrágyát, a teljes kapacitású termelés beindítása helyett, annak ellenére, hogy Ali Odabas, a Petrokemija új igazgatótanácsi elnöke, a vállalat április 28-i átvételekor befektetéseket jelentett be, továbbá ígérete tett a termelés 2-3 hónapon belüli beindítására. A munkások bejelentették, hogy levélben kérnek segítséget a horvát kormánytól, tekintettel arra, hogy az állam továbbra is a Petrokemija társtulajdonosa.

Regionális hírek

A horvát kormány 680 M eurós támogatást biztosít fejlesztési projektekre 22 városnak. Sime Erlic, vidékfejlesztési és EU-alapokért felelős miniszter május 16-án átadta 22 város képviselőjének azt a dokumentumot, amellyel a tárca 680 M euró összegű állami támogatást biztosít különböző fejlesztési projektek végrehajtására. Az Integrált Területi Befektetések (ITU) program keretein belül a városok – köztük Zágráb, Szplit, Fiume, Eszék és Dubrovnik is – olyan fejlesztési projekteket valósíthatnak majd meg, amelyek javítják a városi infrastruktúra állapotát, kedvezőbbé teszik a befektetési környezetet, hozzájárulnak a környezetvédelemhez, növelik a digitális megoldások számát és hozzájárulnak a közterületek használatának optimalizálásához. A támogatási forrás az EU 2021-2027-es költségvetési időszakára elfogadott Versenyképességi és Kohéziós Operatív program, amelyből 2014-2020 között Horvátország 8 város fejlesztési-projektjének támogatására 345,3 M eurót használt fel.

Energetikai hírek

2024. április 1-től drágul a földgáz a horvát háztartások számára

Amennyiben a horvát kormány 2024. április 1. után nem korlátozza újra a földgázárakat, azok a háztartások, amelyek a földgázt jelenleg a kormány által meghatározott kedvezményes áron szerzik be, jövő év áprilisától 15-16%-os áremelkedésre számíthatnak. A drágulást a Horvát Energetikai Szabályozó Ügynökség (HERA) a napokban megjelent új elszámolási módszertana okozza, melyben a változást a földgáz újonnan meghatározott beszerzési ára jelenti. Az ellátóknak, a kormányrendelettel összhangban, jelenleg 41 euró/MWh beszerzési ár alapján kell kiszámolniuk a földgáz fogyasztói árát. A HERA a beszerzési árat, a földgáz árának az elmúlt két hónapban követett tőzsdei változása alapján, most 47 euró/MWh-ban állapította meg.

Forrás: Magyarország Nagykövetsége, Zágráb